

Op klei meer problemen dan op zand?

"Intensieve kleibedrijven hebben meer moeite te voldoen aan de MINAS-eindnorm van 2003 voor stikstof dan de intensieve zandbedrijven". Dit statement kwam aan de orde tijdens het Koeien & Kansen symposium op 14 mei. Hoe kan dat? Vroegen velen zich in de zaal af. Ligt dit aan de mentaliteit van de "kleiboeren" of aan de bedrijfsomstandigheden?

"MINAS leek jaren geleden een grote bedreiging. Deelname aan verschillende projecten hebben ons echter geleerd dat er veel mogelijk is"

Cees Sikkenga, symposium "Melkers van morgen"

Het grote verschil zit in het aandeel gras en maïs. Kleibedrijven hebben vaak meer gras omdat maïs op kleigrond moeilijker te verbouwen is dan op zand. Hierdoor hebben ze weliswaar een hogere verliesnorm voor stikstof maar een lagere diercorrectie. In tabel 1 zijn deze verhoudingen en de mestafzetcontracten weergegeven voor een intensief "grasbedrijf" op klei en een intensief "maïsbedrijf" op niet droogtegevoelige zandgrond.

Tabel 1: Kengetallen milieubeleid intensief "grasbedrijf" versus intensief "maïsbedrijf"

Kengetal	"grasbedrijf"	"maïsbedrijf"
Quotum per ha	20.000	20.000
Ha gras	30	19.5
Ha maïs	0	10.5
Diercorrectie (kg N per ha)	39	60
Minas eindnorm 2003 (kg N per ha)	180	152
Mestafzetcontracten (totaal kg N) ¹⁾	3140	3980

¹⁾ als derogatie doorgaat

De MINAS-eindnorm voor het "grasbedrijf" is 28 kg stikstof per ha gunstiger dan op het "maïsbedrijf". De diercorrectie is echter 21 kg stikstof per ha lager. Het voordeel van een hogere verliesnorm wordt op het "grasbedrijf" in vergelijking met het "maïsbedrijf" bijna tenietgedaan door de lagere diercorrectie. Bij de teelt van gras is echter meer stikstof nodig dan voor maïs, waardoor het bereiken van de MINAS-eindnorm moeilijker wordt voor het "grasbedrijf". Het "maïsbedrijf" moet echter wel 840 kg stikstof meer aan mestafzet contracteren. Bij een prijs van 0,70 euro per kg stikstof is dit een kleine toename aan extra kosten.

Bovenstaande redenatie geeft aan dat het belangrijk is alle kengetallen betreffende milieubeleid goed tegen elkaar af te wegen. Een beslissing genomen op grond van één getal (bijvoorbeeld MINAS-eindnorm) is niet altijd de meest verstandige.

Verkaveling is één van de factoren die een rol spelen in maïs-gras verhouding op een bedrijf

Gras versus maïs

Als een veehouder kiest voor meer maïs kan hij besparen worden op kunstmest. Dit hoeft niet altijd te betekenen dat er meer stikstof via voer wordt aangevoerd. De Koeien & Kansen boeren hebben laten zien dat de hoeveelheid eiwitrijke brok de afgelopen jaren gemiddeld nauwelijks toegenomen is bij een stijging van het maïsaandeel in het rantsoen. Bij de afweging van de juiste verhouding van gras-maïs spelen naast verliesnorm, diercorrectie en mestafzetcontracten ook andere factoren een rol zoals: opbrengstverhouding in betreffende regio, oogstzekerheid, maximale maïspremie, verkaveling, berekening en mate van beweiding.

Paul Galama
(Praktijkonderzoek Veehouderij)

Symposium "Melkers van morgen" 14 mei 2002

"Guido van Hoven spreekt gedreven over 'zijn' Limburg"

"Discussie met de sprekers: (vlnr) Guido van Hoven, Harry Paul (LNV), Jos de Kleijne en Alfons Beldman"

"Wat zegt hij nu? Klei moeilijker dan zand...??? Dat moet ik even horen"

"Onderonsje op het podium met Paul Galama, Carel de Vries en Cees Sikkenga"

"Nieuwtjes, contacten, ontwikkelingen en lekker eten..."

"Na een spannende ochtend was er aandacht voor de inwendige mens"

"We kunnen boer zijn bij de gratie van een laag rendement. Als er in de landbouw echt geld te verdienen was waren we allang opgekocht door grote multinationals"

Cees Sikkenga, symposium "Melkers van morgen"

De Kennisraket

Het symposium "Melkers van morgen" dat in mei plaatsvond was tevens de lancering van de Koeien & Kansen kennisraket. Hier zijn de resultaten van drie jaar onderzoek gepresenteerd aan een breed publiek. De tweede trap van de raket wordt in het najaar gelanceerd door middel van "workshops" met thema's als "bemesting, gewasopbrengst en -kwaliteit", "bedrijfseconomie en ondernemerschap" en "veevoeding". Deze bijeenkomsten zijn bedoeld voor deskundigen binnen de sector. Er wordt diep ingegaan op resultaten en technische details. Het doel is tweeledig, enerzijds de kennisuitwisseling, anderzijds hopen de onderzoekers door discussie met specialisten antwoorden te krijgen op belangrijke onderzoeksvragen. Voor de eerste workshop: "Vee in balans" zijn de uitnodigingen inmiddels verstuurd. Wij houden u op de hoogte van het verloop van deze bijeenkomsten. In de winter staat de derde kennislancering op het programma. Deze bestaat uit regiobijeenkomsten waarin veehouders op praktische wijze worden bijgepraat over de ervaringen van Koeien & Kansen. Hierover kunt u de volgende nieuwsbrief meer lezen.

"Het streven naar een goed bedrijfseconomische resultaat blijkt voor een groot deel gelijk op te gaan met het streven naar goede milieuprestaties"

Guido van Hoven, symposium "Melkers van morgen"